Parlament Europejski
2024-2029

Komisja Gospodarcza i Monetarna

2025/0158(NLE)

18.6.2025

*

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie przyjęcia euro przez Bułgarię z dniem 1 stycznia 2026 r.
(COM(2025)0304 – C10-0110/2025 – 2025/0158(NLE))

Komisja Gospodarcza i Monetarna

Sprawozdawczyni: Eva Maydell

Objaśnienie używanych znaków

*	Procedura konsultacji
***	Procedura zgody
***I	Zwykła procedura ustawodawcza (pierwsze czytanie)
***II	Zwykła procedura ustawodawcza (drugie czytanie)
***III	Zwykła procedura ustawodawcza (trzecie czytanie)

(Wskazana procedura opiera się na podstawie prawnej zaproponowanej w projekcie aktu.)

Poprawki do projektu aktu

Poprawki Parlamentu w postaci dwóch kolumn

Skreślenia zaznacza się ***wytłuszczonym drukiem i kursywą*** w lewej kolumnie. Zmianę brzmienia zaznacza się ***wytłuszczonym drukiem i kursywą*** w obu kolumnach. Nowy tekst zaznacza się ***wytłuszczonym drukiem i kursywą*** w prawej kolumnie.

Pierwszy i drugi wiersz nagłówka każdej poprawki wskazuje element rozpatrywanego projektu aktu, którego dotyczy poprawka. Jeżeli poprawka odnosi się do obowiązującego aktu, do którego zmiany zmierza projekt aktu, nagłówek zawiera dodatkowo trzeci wiersz wskazujący obowiązujący akt i czwarty wiersz wskazujący przepis tego aktu, którego dotyczy poprawka.

Poprawki Parlamentu w postaci tekstu skonsolidowanego

Nowe fragmenty tekstu zaznacza się ***wytłuszczonym drukiem i kursywą***. Fragmenty tekstu, które zostały skreślone, zaznacza się za pomocą symbolu ▌ lub przekreśla. Zmianę brzmienia zaznacza się przez wyróżnienie nowego tekstu ***wytłuszczonym drukiem i kursywą*** i usunięcie lub przekreślenie zastąpionego tekstu.
Tytułem wyjątku nie zaznacza się zmian o charakterze ściśle technicznym wprowadzonych przez służby w celu opracowania końcowej wersji tekstu.

SPIS TREŚCI

Strona

PROJEKT REZOLUCJI USTAWODAWCZEJ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO 5

UZASADNIENIE 6

ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY, OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCZYNI OTRZYMAŁA INFORMACJE 9

PROJEKT REZOLUCJI USTAWODAWCZEJ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie przyjęcia euro przez Bułgarię z dniem 1 stycznia 2026 r.
(COM(2025)0304 – C10-0110/2025 – 2025/0158(NLE))

(Konsultacja)

Parlament Europejski,

– uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Radzie (COM(2025)0304),

– uwzględniając art. 140 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którym Rada skonsultowała się z Parlamentem (C10-0110/2025),

– uwzględniając sprawozdanie Komisji z konwergencji za rok 2025 oraz sprawozdanie Europejskiego Banku Centralnego z konwergencji z czerwca 2025 r.,

– uwzględniając art. 108 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Gospodarczej i Monetarnej (A10-0000/2025),

1. zatwierdza wniosek Komisji;

2. zwraca się do Rady o poinformowanie go, jeśli uzna ona za stosowne odejście od tekstu przyjętego przez Parlament;

3. zwraca się do Rady o ponowne skonsultowanie się z Parlamentem, jeśli uzna ona za stosowne wprowadzenie znaczących zmian do tekstu przyjętego przez Parlament;

4. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie, Komisji, Europejskiemu Bankowi Centralnemu, Eurogrupie i rządom państw członkowskich.

UZASADNIENIE

Przystąpienie Bułgarii do strefy euro jest silnym politycznym i gospodarczym sygnałem zaufania do trwałej rentowności i atrakcyjności wspólnej waluty Unii Europejskiej. Ponad dwadzieścia lat po wprowadzeniu euro gotowość Bułgarii do przyjęcia euro 1 stycznia 2026 r. potwierdza spójność Unii i rolę euro jako światowego symbolu stabilności i jedności. Bułgaria poczyniła znaczne postępy na drodze do pełnej konwergencji gospodarczej, dzięki czemu może stać się dwudziestym pierwszym członkiem strefy euro.

Bułgaria wprowadziła system zarządu walutą 1 lipca 1997 r., wiążąc lewa bułgarskiego najpierw z marką niemiecką, a następnie z euro. Od czasu przystąpienia do UE w 2007 r. Bułgaria posiada status „państwa członkowskiego objętego derogacją", z zastrzeżeniem regularnych ocen konwergencji dokonywanych przez Komisję Europejską i Europejski Bank Centralny.

Na szczeblu Parlamentu Europejskiego decyzją koordynatorów komisji ECON z 18 listopada 2019 r. powołano grupę roboczą ds. krajów przystępujących do strefy euro. Grupa ta działała przez całą dziewiątą kadencję, kontrolując gotowość Bułgarii do przystąpienia do strefy euro i organizując cztery specjalne sesje z udziałem ekspertów, a także bułgarskich zastępców premierów i ministrów finansów.

25 lutego 2025 r. Bułgaria złożyła wniosek o przeprowadzenie oceny konwergencji. Sprawozdania EBC i Komisji z 4 czerwca 2025 r. zawierają analizę zgodności przepisów krajowych Bułgarii, w szczególności statutu jej krajowego banku centralnego, z art. 130 i 131 traktatu oraz ze statutem ESBC i EBC. Określono w nich również – analizując spełnienie kryteriów konwergencji i uwzględniając szereg innych czynników wymienionych w art. 140 ust. 1 akapit ostatni traktatu – czy osiągnięty został wysoki poziom trwałej konwergencji.

Na podstawie własnego sprawozdania z konwergencji oraz sprawozdania EBC Komisja zaproponowała, aby Bułgaria przyjęła euro od 1 stycznia 2026 r. Zgodnie z art. 140 ust. 2 TFUE Rada – stanowiąc większością kwalifikowaną i na wniosek Komisji – decyduje, które państwa członkowskie objęte derogacją spełniają warunki niezbędne do przyjęcia euro określone w art. 140 ust. 1 TFUE. Decyzję tę podejmuje się po konsultacji z Parlamentem Europejskim oraz na podstawie sprawozdań Komisji i EBC. Przeprowadza się zatem konsultacje z Parlamentem w sprawie wniosku ustawodawczego dotyczącego decyzji Rady zezwalającej Bułgarii na przyjęcie euro 1 stycznia 2026 r.

W sprawie kryteriów konwergencji określonych w art. 140 ust. 1 TFUE sprawozdawczyni przedstawia poniższe uwagi.

1. Zgodność przepisów prawa krajowego z art. 130 i 131 TFUE oraz ze statutem EBC

Ustawodawstwo krajowe Bułgarii, w tym ustawa o Narodowym Banku Bułgarii, jest w pełni zgodne z wymogami UE. Ustawa gwarantuje niezależność krajowego banku centralnego i członków jego organów decyzyjnych, zakaz finansowania sektora publicznego ze środków banku centralnego i uprzywilejowanego dostępu oraz zapewnia zgodność z celami ESBC określonymi w art. 127 traktatu.

2. Osiągnięcie wysokiego stopnia stabilności cen

W okresie 12 miesięcy do kwietnia 2025 r. w Bułgarii odnotowano średnią stopę inflacji na poziomie 2,7 %, czyli poniżej wartości referencyjnej wynoszącej 2,8 %. Analiza szerokiego zestawu wskaźników nie wskazuje na obawy co do stabilności cen. Wartość referencyjną oblicza się jako średnią stopę inflacji trzech państw członkowskich UE osiągających najlepsze wyniki pod względem stabilności cen, powiększoną o 1,5 punktu procentowego. W okresie od maja 2024 r. do kwietnia 2025 r. wartość referencyjną wynoszącą 2,8 % wyliczono na podstawie stóp inflacji w Irlandii (1,2 %), Finlandii (1,3 %) i we Włoszech (1,4 %). W obliczeniach tych uznano, że żadne państwo członkowskie nie odstaje pod względem wartości statystycznych, ponieważ żadne z nich nie wykazało odchyleń inflacji znacznie przekraczających średnią dla strefy euro ze względu na czynniki specyficzne dla danego kraju.

3. Stabilna sytuacja finansów publicznych

Bułgaria nie jest obecnie przedmiotem decyzji Rady w sprawie występowania nadmiernego deficytu. Deficyt budżetowy sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniósł w 2024 r. 3,0 % PKB, czyli znajdował się na poziomie wartości referencyjnej wynoszącej 3 %, a relacja długu brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB wynosiła 24,1 %, czyli znacznie poniżej wartości referencyjnej wynoszącej od 2007 r. 60 %.

4. Przestrzeganie zwykłych marginesów wahań kursów przewidzianych mechanizmem kursowym II (ERM II) Europejskiego Systemu Walutowego przez co najmniej dwa ubiegłe lata

Lew bułgarski uczestniczył w ERM II w dwuletnim okresie odniesienia od 20 maja 2023 r. do 19 maja 2025 r. W okresie referencyjnym lew nie wykazywał żadnego odchylenia od kursu centralnego. Bułgaria wypełniła prawie wszystkie swoje zobowiązania po przystąpieniu do ERM II. Konieczne są dalsze wysiłki związane ze środkami przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

5. Trwałość konwergencji przejawiająca się na poziomie długoterminowych stóp procentowych

W okresie 12 miesięcy do kwietnia 2025 r. średnia długoterminowa stopa procentowa w Bułgarii wyniosła 3,9 %, czyli poniżej wartości referencyjnej wynoszącej 5,1 %. Wartość referencyjną na kwiecień 2025 r. oblicza się jako średnią arytmetyczną średnich długoterminowych stóp procentowych w Irlandii (2,8 %), Finlandii (2,9 %) i Włoszech (3,7 %) plus 2 punkty procentowe, co daje wartość referencyjną wynoszącą 5,1 %.

6. Integracja gospodarcza i konwergencja (art. 140 ust. 1 akapit drugi TFUE)

Zgodnie z art. 140 TFUE w swojej ocenie Komisja musi również wziąć pod uwagę dodatkowe czynniki istotne dla integracji gospodarczej i konwergencji, ponieważ umożliwiają one wgląd w zdolność danego państwa członkowskiego do przystąpienia do strefy euro bez poważnych trudności. Obejmują one zmiany w bilansie płatniczym oraz integracji rynku produktowego, rynku pracy i rynku finansowego.

W tym kontekście sytuacja zewnętrzna Bułgarii poprawiła się, a w 2024 r. jej połączony wynik rachunku bieżącego i rachunku kapitałowego był bliski równowadze. Kraj ten jest dobrze zintegrowany ze strefą euro dzięki handlowi i inwestycjom oraz korzyściom płynącym ze zwiększonej integracji bankowej i finansowej oraz dostępu do szerszego rynku strefy euro. Bułgaria nadal czyni postępy, ale konieczne są dalsze działania, aby zająć się kwestią praworządności, walką z korupcją i jakością regulacyjną.

Chociaż sektor finansowy jest niewielki i zdominowany przez banki, jest on dobrze zakorzeniony w strefie euro, wspierany przez uczestnictwo Bułgarii w unii bankowej od 2020 r. Finansowanie rynkowe jest nadal słabo rozwinięte, ale potencjalne zagrożenia dla stabilności finansowej są łagodzone zachowawczą polityką makroostrożnościową Narodowego Banku Bułgarii i stabilnością systemu bankowego. W sprawozdaniu Komisji przedkładanym w ramach mechanizmu ostrzegania na 2025 r. stwierdzono, że nie ma potrzeby przeprowadzania dogłębnej oceny zakłóceń równowagi, ale podkreślono znaczenie ścisłego monitorowania zmian w zakresie konkurencyjności, rynku mieszkaniowego i wzrostu akcji kredytowej.

Bułgarski plan odbudowy i zwiększania odporności (KPO), wspierany dotacjami UE w wysokości 5,7 mld EUR (na lata 2021–2026), jest ukierunkowany na reformy strukturalne, konkurencyjność i zmniejszanie dysproporcji regionalnych. W kwietniu 2025 r. przedłożono zmieniony KPO, aby przyspieszyć wdrażanie, zwłaszcza w zakresie dekarbonizacji, zarządzania i otoczenia biznesowego. Fundusze polityki spójności (10,7 mld EUR na lata 2021–2027) dodatkowo wspierają konkurencyjność, transformację ekologiczną, włączenie społeczne i edukację, przy czym ogólnie rzecz biorąc – mimo pewnych utrzymujących się wyzwań – ich wdrażanie postępuje.

7. Informacja na temat zasięgnięcia opinii Parlamentu Europejskiego

Zgodnie z art. 108 Regulaminu w przypadku konsultacji z Parlamentem zgodnie z art. 140 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej właściwa komisja przedkłada Parlamentowi sprawozdanie, w którym opowiada się za przyjęciem lub odrzuceniem proponowanego aktu i nad którym Parlament następnie obraduje. Parlament przeprowadza jedno głosowanie nad proponowanym aktem bez możliwości wnoszenia poprawek. Ma to zastosowanie również do głosowania w komisji. 19 marca 2025 r. koordynatorzy komisji ECON uzgodnili, że należy jak najszybciej rozpatrzyć dossier i przeprowadzić głosowanie na posiedzeniu plenarnym w lipcu oraz jak najszybciej wyznaczyć sprawozdawcę.

W związku z powyższym sprawozdawczyni zaleca uchylenie derogacji i przyjęcie euro przez Bułgarię 1 stycznia 2026 r.

ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY, OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCZYNI OTRZYMAŁA INFORMACJE

Zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu sprawozdawczyni oświadcza, że przy sporządzaniu projektu sprawozdania, do czasu przyjęcia go w komisji, otrzymała informacje od następujących podmiotów lub osób:

Podmiot lub osoba
Commissioner for Economy and Productivity; Implementation and Simplification
Minister of Finance of the Republic of Bulgaria
Permanent Representation of the Republic of Bulgaria to the European Union
Chair of the Committee on Budget and Finance in the National Assembly of the Republic of Bulgaria
Association of Banks in Bulgaria
Governor of the Bulgarian National Bank
Prime Minister of the Republic of Bulgaria
Bulgarian Commission for Consumer Protection

Powyższy wykaz został sporządzony na wyłączną odpowiedzialność sprawozdawczyni.

Gdy osoby fizyczne są wymienione w wykazie z imienia i nazwiska, zidentyfikowane poprzez swoją funkcję lub wymienione z imienia i nazwiska wraz z podaniem ich funkcji, sprawozdawczyni oświadcza, że przedstawiła tym osobom fizycznym Oświadczenie o ochronie prywatności w Parlamencie Europejskim nr 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), w którym przedstawione są warunki mające zastosowanie do przetwarzania danych osobowych tych osób oraz prawa związane z takim przetwarzaniem.